

สินค้ากาแฟและผลิตภัณฑ์กาแฟ

0901.11, 0901.12, 0901.21, 0901.22, 0901.90, และ 2101.11, 2101.12

ความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ : ปัจจุบันการบริโภคกาแฟของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา การบริโภคกาแฟของโลกเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 2.1 ต่อปี (ที่มา: International Coffee Organization) ซึ่งอุตสาหกรรมกาแฟไทยก็มีแนวโน้มเติบโตไปในทิศทางเดียวกัน โดยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2558 – 2562) ปริมาณความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของไทยเฉลี่ยที่ 78,953 ตันต่อปี แต่ไทยสามารถผลิตเมล็ดกาแฟดิบได้เฉลี่ย 26,162 ตันต่อปี ทำให้ผลผลิตไม่เพียงพอกับความต้องการบริโภค จึงถือเป็นโอกาสให้อุตสาหกรรมกาแฟไทยเพิ่มผลผลิต และสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์กาแฟใหม่ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ

ความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมต่อเนื่อง : อุตสาหกรรมกาแฟไทยส่วนใหญ่เป็นการแปรรูปกาแฟขั้นต้นที่นำเอาเมล็ดกาแฟดิบมาแปรรูปให้อยู่ในสภาพที่พร้อมต่อการนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์กาแฟในอุตสาหกรรมชั้นกลาง นอกจากนี้ พฤติกรรมของผู้บริโภคชาวไทยนิยมดื่มกาแฟมากขึ้น สอดคล้องกับ Euromonitor ที่บอกว่าประเทศไทย เป็น 1 ใน 4 ของประเทศในอาเซียนที่ติดอยู่ใน 50 อันดับแรกของโลกที่มีการบริโภคกาแฟมากที่สุด เฉลี่ย 300 แก้ว/คน/ปี โดยไทยอยู่ในอันดับที่ 41 สิงคโปร์อยู่อันดับที่ 36 ในขณะที่มาเลเซียอยู่อันดับที่ 45 และฟิลิปปินส์ติดอยู่ที่อันดับ 49 ส่งผลให้ธุรกิจผลิตกาแฟและร้านกาแฟมีแนวโน้มเติบโตสูงขึ้น โดยในปี 2561 มีธุรกิจผลิตกาแฟและร้านกาแฟจดทะเบียน จำนวน 57 ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ร้อยละ 37.7 (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2562) ซึ่งการขยายตัวของอุตสาหกรรมกาแฟส่งผลต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมอื่น เช่น อุตสาหกรรมโคนม อุตสาหกรรมน้ำตาล อุตสาหกรรมพลาสติกและพลาสติกชีวภาพ เป็นต้น

รายการ	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
เนื้อที่ให้ผลผลิต (ไร่)	253,054	257,836	230,027
พันธุ์อาราบิก้า	69,959	76,782	78,353
พันธุ์โรบัสต้า	183,095	181,054	151,674
ผลผลิต (ตัน)	25,909	23,618	24,614
พันธุ์อาราบิก้า	8,713	9,835	7,630
พันธุ์โรบัสต้า	17,196	13,784	16,984
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)			
พันธุ์อาราบิก้า	125	128	97
พันธุ์โรบัสต้า	94	76	112
ต้นทุนต่อหน่วย (บาท/ตัน)			
พันธุ์อาราบิก้า	59,370	58,950	72,800
พันธุ์โรบัสต้า	61,850	73,410	55,790
ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปในประเทศไทย (ตัน)	83,887	90,588	81,417
ราคาเมล็ดกาแฟดิบที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)			
สารกาแฟละ พันธุ์อาราบิก้า	117,330	126,930	106,480
สารกาแฟละ พันธุ์โรบัสต้า	82,500	69,740	67,470
ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)			
พันธุ์อาราบิก้า	57,960	67,980	33,680
พันธุ์โรบัสต้า	20,650	-3,670	11,680

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การผลิต

แหล่งผลิตที่สำคัญ

สายพันธุ์โรบัสตา : ชุมพร ระนอง

สายพันธุ์อาราบิก้า : เชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง

ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต

ช่วงเดือนตุลาคม – เมษายน

ปัญหาด้านการผลิต

มอด โรคใบไหม้ น้ำค้าง

กาแฟไทยที่ได้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

กาแฟเทพเสด็จ กาแฟดอยตุง กาแฟดอยช้าง

กาแฟดงมะไฟ กาแฟวังน้ำเขียว กาแฟเมืองกระบี่

กาแฟเขาทะลุ

การตลาด

1. ราคาซื้อขายเมล็ดกาแฟ ณ เดือนมกราคม 2563 เฉลี่ยที่ 65 บาท/กิโลกรัม (สศก., 2563) ขณะเดียวกัน ราคาเมล็ดกาแฟในตลาดโลกอยู่ที่ 55 – 60 บาท/กิโลกรัม (USDA, 2020) ซึ่งเป็นราคาที่ต่ำกว่าราคาซื้อขายในประเทศประมาณ 5 – 10 บาท/กิโลกรัม ทำให้ผู้ประกอบการมีความต้องการนำเข้าเมล็ดกาแฟจากต่างประเทศมากขึ้น

2. การบริโภคกาแฟของโลกมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา การบริโภคกาแฟของโลกเติบโตประมาณร้อยละ 2.1 ต่อปี ซึ่งอุตสาหกรรมกาแฟไทยก็เติบโตไปในทิศทางเดียวกันกับโลก โดยในช่วงปี 2558 – 2562 ปริมาณความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปในไทยมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.21 ต่อปี หรือเฉลี่ยที่ 78,953 ตัน/ปี

3. กาแฟผงสำเร็จรูปเป็นสินค้าที่ไทยส่งออกมากที่สุดในกลุ่มสินค้ากาแฟ โดยมีตลาดส่งออกสำคัญ คือ สเปน ลาว เมียนมา กัมพูชา

มาตรการ

1. ไทยกำหนดให้เมล็ดกาแฟเป็นหนึ่งในสินค้าเกษตร 23 รายการที่เป็นสินค้าโควตาภาษี (Tariff Rate Quota) ภายใต้ WTO

2. การบริหารการนำเข้าอยู่ในความดูแลของ **คณะกรรมการพืชสวน** ภายใต้คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

3. ไทยจัดสินค้าเมล็ดกาแฟดิบเป็นสินค้าอ่อนไหว (Sensitive List: SL) ภายใต้ความตกลง AFTA โดยมีอัตราภาษีนำเข้าร้อยละ 5

สถานการณ์กาแฟในประเทศเพื่อนบ้าน

อินโดนีเซีย เป็นแหล่งผลิตกาแฟที่สำคัญของโลก โดยสัดส่วนผลผลิตเมล็ดกาแฟ จะแบ่งเป็นกาแฟสายพันธุ์โรบัสตาร้อยละ 72 และสายพันธุ์อาราบิก้าร้อยละ 27 นอกจากนี้ อินโดนีเซียยังมีการปลูกกาแฟกระจายอยู่ทั่วประเทศ จึงมีคุณภาพและจุดเด่นที่แตกต่าง ส่งผลให้อินโดนีเซียมีการจดทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในสินค้ากาแฟจำนวนมาก

สปป.ลาว มีการปลูกกาแฟในบริเวณทางตอนเหนือและใต้ของประเทศ โดยเฉพาะในแขวงจำปาสัก และสาละวัน ส่วนมากเป็นสายพันธุ์อาราบิก้า

เวียดนาม เป็นอันดับ 1 ของโลกในด้านการผลิตกาแฟสายพันธุ์โรบัสตา แม้ว่าพื้นที่เพาะปลูกจะไม่เพิ่มขึ้น แต่เวียดนามกลับสามารถเพิ่มผลผลิตต่อไร่ได้มากขึ้น เนื่องจากเกษตรกรได้ให้การดูแลอย่างใกล้ชิด และรัฐบาลให้การสนับสนุน

เมียนมา ส่วนใหญ่ปลูกสายพันธุ์อาราบิก้า และเอกชนกำลังส่งเสริมการปลูกสายพันธุ์โรบัสตา โดยขณะนี้เริ่มมีต่างประเทศเข้าไปช่วยดูแลและให้ความรู้ในการเพิ่มคุณภาพกาแฟ

มาเลเซีย มีพื้นที่ปลูกกาแฟน้อยมาก โดยส่วนใหญ่ปลูกสายพันธุ์โรบัสตา อย่างไรก็ตาม ไทยนำเข้าสินค้าเมล็ดกาแฟคั่วจากมาเลเซียจำนวนมาก เนื่องจากโรงงานแปรรูปในไทยนำเข้ามาเพื่อแปรรูปต่อและสร้างมูลค่าเพิ่ม อีกทั้งยังได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีภายใต้ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ASEAN Trade in Goods Agreement: ATIGA) ที่สามารถนำเข้าผลิตภัณฑ์กาแฟจากประเทศสมาชิกอาเซียนได้ร้อยละ 0

แผนพัฒนากาแฟของไทย

ร่างแผนพัฒนากาแฟแห่งชาติ ปี 2563 – 2573 ภายใต้วิสัยทัศน์ “การเป็นผู้นำ การผลิต การแปรรูป และการค้ากาแฟคุณภาพในระดับเอเชียที่แข่งขันได้ในตลาดโลก ภายใต้อัตลักษณ์กาแฟไทย” โดยมีแนวทางในการพัฒนาสินค้ากาแฟ และผลิตภัณฑ์กาแฟ ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา สร้างสรรค์นวัตกรรมและพัฒนาพัฒนาระบบการบริหารจัดการการผลิตที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตกาแฟคุณภาพในประเทศให้เพียงพอต่อความต้องการ
2. เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการระบบการผลิตกาแฟ ที่มีมาตรฐานในระดับสากล เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มมูลค่า ที่เติบโตอย่างมีคุณภาพ และเกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ
3. สร้างและพัฒนาเครือข่ายภาครัฐ เครือข่ายวิชาการ เครือข่ายกลุ่มเกษตรกร และเครือข่ายผู้ประกอบการ ให้เป็นห่วงโซ่คุณค่าอย่างครบวงจร และมีพลังในการพัฒนาอุตสาหกรรมกาแฟของชาติให้เข้มแข็ง และยั่งยืน
4. ในการยกระดับคุณภาพมาตรฐาน และอัตลักษณ์กาแฟไทย ให้เป็นที่ยอมรับในอุตสาหกรรมกาแฟระดับประเทศ ภูมิภาค เอเชีย และระดับโลกที่แข่งขันได้ ทั้งนี้ การเสริมสร้างการพัฒนาไทยเป็นศูนย์กลางกาแฟภูมิภาคอาเซียน สร้างงานอาชีพให้กับชุมชนและขับเคลื่อนเศรษฐกิจประเทศ (กรมวิชาการเกษตร, 2563)

สินค้ากาแฟและผลิตภัณฑ์กาแฟ

0901.11, 0901.12, 0901.21, 0901.22, 0901.90, และ 2101.11, 2101.12

■ การส่งออก

ในระหว่างปี 2558 – 2562 ไทยส่งออกสินค้าเมล็ดกาแฟดิบเฉลี่ย 359 ตัน/ปี คิดเป็นมูลค่า 2.26 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อปี เมล็ดกาแฟคั่วเฉลี่ย 180.4 ตัน/ปี คิดเป็นมูลค่า 1.40 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อปี และกาแฟสำเร็จรูปเฉลี่ย 34,564 ตัน/ปี คิดเป็นมูลค่า 119.55 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อปี ซึ่งการส่งออกกาแฟและผลิตภัณฑ์ของไทยในภาพรวมลดลง เนื่องจากไทยสามารถผลิตเมล็ดกาแฟดิบได้ปริมาณลดลง จึงมีวัตถุดิบในการแปรรูปลดลง ทั้งนี้ กาแฟสำเร็จรูปเป็นสินค้าในกลุ่มสินค้ากาแฟและผลิตภัณฑ์กาแฟที่ไทยส่งออกมากที่สุด โดยในปี 2562 ไทยมีตลาดส่งออกกาแฟสำเร็จรูปที่สำคัญ ได้แก่ สเปน.ลาว มูลค่า 24.01 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เมียนมา มูลค่า 22.28 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ กัมพูชา มูลค่า 18.77 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ฟิลิปปินส์ มูลค่า 12.59 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และจีน มูลค่า 4.68 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

สำหรับแนวโน้มในปี 2563 คาดว่าการส่งออกกาแฟและผลิตภัณฑ์กาแฟของไทยจะลดลงเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากผลผลิตในประเทศมีน้อย ประกอบกับความต้องการใช้ในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นส่งผลให้การส่งออกลดลง

สถิติการส่งออกสินค้ากาแฟและผลิตภัณฑ์กาแฟ

สินค้า	ปี 2558		ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562		ตลาดส่งออกสำคัญตามมูลค่าปี 2562
	ตัน	ล้านเหรียญสหรัฐฯ	ตัน	ล้านเหรียญสหรัฐฯ	ตัน	ล้านเหรียญสหรัฐฯ	ตัน	ล้านเหรียญสหรัฐฯ	ตัน	ล้านเหรียญสหรัฐฯ	
กาแฟดิบ 0901.11 0901.12	449	2.36	188	1.59	305	1.78	469	2.90	385	2.70	แคนาดา 30.15% ญี่ปุ่น 24.92% สหรัฐฯ 18.78%
กาแฟคั่ว 0901.21 0901.22 0901.90	202	1.53	187	1.59	187	1.21	166	1.40	160	1.32	กัมพูชา 59.80% มาเลเซีย 5.25% ฮ่องกง 4.76%
กาแฟสำเร็จรูป 2101.11 2101.12	54,418	174.94	34,190	117.10	30,927	113.52	28,473	99.86	24,812	92.34	ลาว 26.01% เมียนมา 24.13% กัมพูชา 20.33%

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

เปรียบเทียบการส่งออกของไทยในช่วงเดือนมกราคม - กรกฎาคม 2563

สินค้า	ปี 2562 (ม.ค. - ก.ค.)		ปี 2563 (ม.ค. - ก.ค.)		%อัตราการเติบโต ตามมูลค่า (2563/2562) ม.ค.-ก.ค.
	ตัน	ล้านเหรียญสหรัฐฯ	ตัน	ล้านเหรียญสหรัฐฯ	
กาแฟดิบ 0901.11 0901.12	320.37	2.22	185.57	1.08	-51.35
กาแฟคั่ว 0901.21 0901.22 0901.90	97.88	0.79	68.58	0.65	-17.72
กาแฟสำเร็จรูป 2101.11 2101.12	13,818.45	49.59	14,480.11	56.01	12.95

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ประเทศผู้ส่งออกกาแฟและผลิตภัณฑ์กาแฟที่สำคัญของโลก

อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการส่งออกเฉลี่ย ปี 58 - 62 (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)
1	บราซิล	5,406.33
2	เยอรมนี	3,299.37
3	สวีตเซอร์แลนด์	2,399.22
4	โคลอมเบีย	2,609.18
5	อิตาลี	1,652.12
6	อินโดนีเซีย	1,501.41
7	ฝรั่งเศส	1,174.98
8	เนเธอร์แลนด์	1,008.53
9	สหรัฐอเมริกา	1,080.15
10	ฮอนดูรัส	1,029.80
31	ไทย	122.55

ที่มา : Global Trade Atlas.

▪ การนำเข้า

ในระหว่างปี 2558 – 2562 ไทยนำเข้าสินค้าเมล็ดกาแฟดิบเฉลี่ย 53,240 ตัน/ปี คิดเป็นมูลค่า 105.09 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อปี เมล็ดกาแฟคั่วเฉลี่ย 2,054 ตัน/ปี คิดเป็นมูลค่า 17.32 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อปี และกาแฟสำเร็จรูปเฉลี่ย 14,019 ตัน/ปี คิดเป็นมูลค่า 90.73 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อปี ซึ่งเมล็ดกาแฟดิบเป็นสินค้าในกลุ่มกาแฟและผลิตภัณฑ์กาแฟที่ไทยนำเข้ามากที่สุด เพื่อนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์กาแฟอื่น ๆ ทั้งเพื่อบริโภคในประเทศและเพื่อการส่งออก โดยในปี 2562 ไทยมีแหล่งนำเข้าเมล็ดกาแฟที่สำคัญ ได้แก่ เวียดนาม มูลค่า 65.37 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สเปน.ลาว มูลค่า 7.66 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ อินโดนีเซีย มูลค่า 6.62 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ บราซิล มูลค่า 0.38 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เคนยา มูลค่า 0.15 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

สำหรับแนวโน้มในปี 2563 คาดว่าการนำเข้ากาแฟและผลิตภัณฑ์กาแฟของไทยจะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากความต้องการบริโภคในประเทศและเพื่อนำมาแปรรูปส่งออกเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2563 ไทยได้เปิดเสรีนำเข้าสินค้าเมล็ดกาแฟและผลิตภัณฑ์ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีไทย – ออสเตรเลีย (TAFTA) โดยจะไม่มีกำหนดปริมาณการนำเข้าและอัตราภาษีเป็นร้อยละ 0 ซึ่งจะส่งผลดีต่อกลุ่มผู้ผลิตกาแฟสำเร็จรูปที่มีฐานการผลิตในไทย เนื่องจากต้นทุนในการนำเข้าเมล็ดกาแฟถูกลง อีกทั้งออสเตรเลียเป็นประเทศที่มีศักยภาพในการคั่วกาแฟสด จึงมีกาแฟหลากหลายชนิดให้สามารถนำเข้าได้

สถิติการนำเข้าสินค้ากาแฟและผลิตภัณฑ์กาแฟ

สินค้า	ปี 2558		ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562		แหล่งนำเข้าที่สำคัญของไทยตามมูลค่าปี 2562
	ตัน	ล้านเหรียญสหรัฐฯ	ตัน	ล้านเหรียญสหรัฐฯ	ตัน	ล้านเหรียญสหรัฐฯ	ตัน	ล้านเหรียญสหรัฐฯ	ตัน	ล้านเหรียญสหรัฐฯ	
กาแฟดิบ 0901.11 0901.12	57,115	107.24	46,084	89.13	55,416	128.82	62,757	119.57	44,831	80.66	เวียดนาม 81.05% ลาว 9.50% อินโดนีเซีย 8.21%
กาแฟคั่ว 0901.21 0901.22 0901.90	1,075	10.69	1,349	11.75	2,581	19.17	2,028	18.60	3,239	26.37	มาเลเซีย 52.16% ลาว 10.87% สหรัฐฯ 8.42%
กาแฟสำเร็จรูป 2101.11 2101.12	13,974	92.65	16,775	89.75	12,482	88.75	14,052	94.55	12,815	87.97	มาเลเซีย 66.22% เวียดนาม 13.36% อินโดนีเซีย 6.63%

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

เปรียบเทียบการนำเข้าของไทยในช่วงเดือนมกราคม - กรกฎาคม 2563

สินค้า	ปี 2562 (ม.ค. - ก.ค)		ปี 2563 (ม.ค. - ก.ค)		%อัตราการเติบโต ตามมูลค่า (2563/2562) ม.ค.-ก.ค.
	ต้น	ล้านเหรียญสหรัฐฯ	ต้น	ล้านเหรียญสหรัฐฯ	
กาแฟดิบ 0901.11 0901.12	22,076.62	38.88	30,289.32	49.28	26.75
กาแฟคั่ว 0901.21 0901.22 0901.90	1,474.34	11.95	1,979.87	15.15	26.78
กาแฟสำเร็จรูป 2101.11 2101.12	7,035.46	47.69	7,898.55	55.02	15.37

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจาก

กรมศุลกากร

ประเทศผู้นำเข้ากาแฟและผลิตภัณฑ์กาแฟที่สำคัญของโลก

อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการนำเข้าเฉลี่ย ปี 58 - 62 (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)
1	สหรัฐอเมริกา	6,180.77
2	เยอรมนี	4,016.58
3	ฝรั่งเศส	2,813.08
4	อิตาลี	1,794.96
5	ญี่ปุ่น	1,561.75
6	สหราชอาณาจักร	1,395.59
7	แคนาดา	1,368.92
8	เนเธอร์แลนด์	1,261.45
9	เบลเยียม	1,162.66
10	สเปน	1,073.59
30	ไทย	214.10

ที่มา : Global Trade Atlas.

พันธกรณีการเปิดตลาดสินค้าเมล็ดกาแฟภายใต้ความตกลงต่างๆ ของไทย

0901.1110, 0901.1190, 0901.1210, 0901.1290, 0901.2110, 0901.2120, 0901.2210, 0901.2220, 0901.9010, 0901.9020

ไทยยกเลิกภาษีและโควตาสินค้าเมล็ดกาแฟภายใต้ความตกลง AFTA TAFTA และ TNZCEP แล้ว และยกเลิกภาษีในโควตาให้แก่ ญี่ปุ่น ซิลิ เกาหลีใต้

ในขณะที่ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น ซิลิ จีน เกาหลีใต้ ยกเลิกภาษีให้ไทยแล้ว

ความตกลง		พันธกรณีของไทย			พันธกรณีของคู่ภาคี
		ภาษีในโควตา (%)	ภาษีนอกโควตา (%)	ปริมาณการเปิดตลาด (ตัน)	อัตรภาษี (%)
WTO		30	90	5.25	-
ทวิภาคี	TIFTA (ไทย - อินเดีย)	ไม่เปิดตลาด			ไม่เปิดตลาด
	TAFTA (ไทย - ออสเตรเลีย)	0	81	ยกเว้นการกำหนดปริมาณนำเข้า	0
	TNZCEP (ไทย - นิวซีแลนด์)	0		ยกเว้นการกำหนดปริมาณนำเข้า	0
	JTEPA (ไทย - ญี่ปุ่น)	0	90	ตาม WTO	0 (เมล็ดกาแฟดิบ) / Renegotiation (เมล็ดกาแฟคั่ว)
	TPFTA (ไทย -เปรู)	ไม่เปิดตลาด			ไม่เปิดตลาด
	TCFTA (ไทย - ซิลิ)	0	90	ตาม WTO	0
พหุภาคี	AFTA (อาเซียน)	5 (เมล็ดกาแฟดิบ) / 0 (เมล็ดกาแฟคั่ว)		เปิดเสรี	0 (ยกเว้น เมียนมา เมล็ดดิบบางชนิด 5)
	ACFTA (อาเซียน - จีน)	ไม่เปิดตลาด			จีน 0 - 5
	AJCEP (อาเซียน - ญี่ปุ่น)	ไม่เปิดตลาด			ญี่ปุ่น 0 (เมล็ดกาแฟดิบ) / 12 (เมล็ดกาแฟคั่ว)
	AIFTA (อาเซียน - อินเดีย)	ไม่เปิดตลาด			อินเดีย ไม่เปิดตลาด (ยกเว้นเมล็ดดิบบางชนิด 45)
	AKFTA (อาเซียน - เกาหลี)	0	90	ตาม WTO	เกาหลี 0
	AANZFTA (อาเซียน - ออสเตรเลีย - นิวซีแลนด์)	ไม่เปิดตลาด			ออสเตรเลีย/นิวซีแลนด์ 0
	AHKFTA (อาเซียน - ฮังการ)	ไม่เปิดตลาด			0
ประเทศนอกความตกลง		ร้อยละ 40 ตามราคา หรือ กิโลกรัมละ 4 บาทตามสภาพ			

พันธกรณีการเปิดตลาดสินค้าผลิตภัณฑ์กาแฟภายใต้ความตกลงต่างๆ ของไทย

2101.1110, 2101.1190, 2101.1210, 2101.1291, 2101.1292, 2101.1299

ไทยยกเลิกภาษีและโควตาสินค้าผลิตภัณฑ์กาแฟภายใต้ความตกลง AFTA TAFTA และ TNZCEP แล้ว และยกเลิกภาษีในโควตาให้แก่ ญี่ปุ่น ชิลี เกาหลีใต้ ในขณะที่ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น ชิลี จีน เกาหลีใต้ ยกเลิกภาษีให้ไทยแล้ว

ความตกลง		พันธกรณีของไทย			พันธกรณีของคู่ภาคี
		ภาษีในโควตา (%)	ภาษีนอกโควตา (%)	ปริมาณการเปิดตลาด (ตัน)	อัตรากาซี (%)
WTO		40	49	134	
ทวิภาคี	TIFTA (ไทย - อินเดีย)	ไม่เปิดตลาด			ไม่เปิดตลาด
	TAFTA (ไทย - ออสเตรเลีย)	0	44.1	ยกเว้นการกำหนดปริมาณนำเข้า	0
	TNZCEP (ไทย - นิวซีแลนด์)	0		ยกเว้นการกำหนดปริมาณนำเข้า	0
	JTEPA (ไทย - ญี่ปุ่น)	0	49	ตาม WTO	0 (ยกเว้นผลิตภัณฑ์กาแฟบางชนิด)
	TPFTA (ไทย -เปรู)	ไม่เปิดตลาด			ไม่เปิดตลาด
	TCFTA (ไทย - ชิลี)	0	49	ตาม WTO	0
พหุภาคี	AFTA (อาเซียน)	0		เปิดเสรี	0
	ACFTA (อาเซียน - จีน)	ไม่เปิดตลาด			จีน 0
	AJCEP (อาเซียน - ญี่ปุ่น)	ไม่เปิดตลาด			ญี่ปุ่น 0 - 24
	AIFTA (อาเซียน - อินเดีย)	ไม่เปิดตลาด			อินเดีย ไม่เปิดตลาด
	AKFTA (อาเซียน - เกาหลี)	0	49	ตาม WTO	เกาหลี 0
	AANZFTA (อาเซียน - ออสเตรเลีย - นิวซีแลนด์)	ไม่เปิดตลาด			ออสเตรเลีย/นิวซีแลนด์ 0
	AHKFTA (อาเซียน - ฮองกง)	ไม่เปิดตลาด			0
ประเทศนอกความตกลง		ร้อยละ 60 ตามราคา			-

การวิเคราะห์สถานการณ์กาแฟของไทย

■ จุดแข็ง (Strength-S)

- ไทยมีสภาพพื้นที่เพาะปลูกกาแฟที่หลากหลาย จึงสามารถสร้างอัตลักษณ์กาแฟไทยได้หลากหลาย ปัจจุบันมีกาแฟไทยที่ได้รับการขึ้นทะเบียน GI แล้ว 7 รายการ (กาแฟเทพเสด็จ กาแฟดอยตุง กาแฟดอยช้าง กาแฟดงมะไฟ กาแฟวังน้ำเขียว กาแฟเมืองกระบี่ กาแฟเขาทะลุ)
- เกษตรกร โรงคั่วกาแฟ โรงงานแปรรูป และผู้ส่งออก มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันตลอดห่วงโซ่การผลิต ส่งผลให้เกษตรกรสามารถผลิตเมล็ดกาแฟได้มาตรฐานตามที่คุณประกอบการต้องการ
- ไทยมีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการคั่วเมล็ดกาแฟ คั่วกาแฟ ชิมกาแฟ และชงกาแฟ เพิ่มขึ้น

■ จุดอ่อน (Weakness-W)

- ศัตรูพืช โรคระบาดในพืช เช่น โรคใบไหม้ โรคราน้ำค้าง และปัญหาสภาพอากาศ ทำให้ผลผลิตเมล็ดกาแฟมีคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน และปริมาณลดลง
- กาแฟไทยเก็บเกี่ยวได้เพียงปีละครั้ง และมีสายพันธุ์ปลูกน้อย
- เมล็ดกาแฟไทยมีราคาสูงกว่าเมล็ดกาแฟในตลาดโลก ผู้ประกอบการจึงมีความต้องการนำเข้าเมล็ดกาแฟจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น

การวิเคราะห์สถานการณ์กาแฟของไทย (ต่อ)

■ โอกาส (Opportunity-O)

- กระแสความนิยมดื่มกาแฟเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา การบริโภคกาแฟของโลกเติบโตประมาณร้อยละ 2.1 ต่อปี ซึ่งอุตสาหกรรมกาแฟไทยเติบโตไปในทิศทางเดียวกันกับกาแฟโลก โดยในช่วงปี 2558 – 2562 ปริมาณความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปในไทยมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.21 ต่อปี หรือเฉลี่ยที่ 78,953 ตันต่อปี นอกจากนี้ ผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศเริ่มนิยมบริโภคกาแฟพิเศษ (Specialty Coffee) เพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากกว่ากาแฟทั่วไป
- รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนและมีการจัดทำยุทธศาสตร์กาแฟ ตลอดห่วงโซ่การผลิต เพื่อพัฒนาคุณภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้ากาแฟไทย โดยในส่วนของกระทรวงพาณิชย์ ได้มีการจัดกิจกรรมลงพื้นที่พบปะเกษตรกร รวมถึงการจัดงานนิทรรศการกาแฟต่างๆ เช่น งานแสดงสินค้าอาหารและเครื่องดื่ม THAIFEX, Thailand Coffee Fest, Chiangmai Coffee Fest
- โอกาสการขยายธุรกิจร้านกาแฟในประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ กัมพูชา ซึ่งผู้บริโภคให้ความเชื่อมั่นในแบรนด์กาแฟจากประเทศไทย

■ ภัยคุกคาม (Threat-T)

- การเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศส่งผลกระทบต่อผลผลิตเมล็ดกาแฟ โดยเฉพาะสายพันธุ์อาราบิก้า
- ประเทศเพื่อนบ้านของไทย (สปป. ลาว) มีนโยบายส่งเสริมการปลูกกาแฟโดยเฉพาะสายพันธุ์อาราบิก้าเพิ่มขึ้น และมีต้นทุนที่ถูกกว่าการผลิตเมล็ดกาแฟของไทย ส่งผลให้ไทยเสียเปรียบด้านการแข่งขันในตลาดส่งออก และมีส่วนแบ่งในตลาดโลกลดลง

ประเด็นที่น่าสนใจ

ในประเทศกัมพูชา ธุรกิจร้านกาแฟกำลังเป็นที่นิยมอย่างมาก ซึ่งจากรายงานของสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงพนมเปญ พบว่า ค่านิยมการหันมาดื่มกาแฟของคนกัมพูชามีพฤติกรรมการบริโภคที่เปลี่ยนไป โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงาน เห็นได้จากการเข้ามาของร้านแบรนด์ชื่อดังต่าง ๆ สำหรับแบรนด์ของไทยที่เข้ามาและได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก อาทิ Amazon, Black Canyon, True Coffee, Inthanin, Arabitia, ดอยช้าง, ดอยหล่อ และชาวดอย เป็นต้น โดยในปัจจุบันพบว่า เครื่องดื่มแบรนด์ไทยมีส่วนการครองส่วนแบ่งทางการตลาดมากที่สุดเป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 45 จากจำนวนร้านกาแฟทั้งหมดในกัมพูชา โดย Amazon ยังคงเป็นที่นิยมและสามารถขยายสาขาได้มากถึง 140 กว่าสาขาทั่วประเทศ แสดงให้เห็นถึงคุณภาพในกาแฟไทยที่คนกัมพูชายังให้ความเชื่อมั่น จึงอาจเป็นโอกาสสำหรับการบุกตลาดธุรกิจกาแฟแบรนด์ต่าง ๆ ของไทยในประเทศเพื่อนบ้านของไทยในอนาคตได้

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไขปัญหา

- คุณภาพเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนาอุตสาหกรรมกาแฟไทยให้สามารถแข่งขันได้ในโลกการค้าเสรี เนื่องจากไทยมีผลผลิตเมล็ดกาแฟดิบไม่มาก จึงควรเน้นด้านคุณภาพให้ดีมีมาตรฐาน และการขายไปยังตลาดพรีเมียม ซึ่งจะเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้สูงขึ้นได้ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรเน้นส่งเสริมคุณภาพกาแฟไทยให้ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ
- สนับสนุนให้เกษตรกรและกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีการรวมกลุ่มอย่างเข้มแข็ง ผลิตผลิตภัณฑ์ที่ดีมีคุณภาพ พร้อมทั้ง ช่วยสร้างความเข้าใจในเรื่องการตลาด การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า การจดทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และการขยายธุรกิจแฟรนไชส์ ให้แก่เกษตรกรและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทั้งนี้ อาจพิจารณาดำเนินการควบคู่ไปกับการท่องเที่ยว เพื่อประชาสัมพันธ์กาแฟพื้นเมืองของไทยด้วย
- สนับสนุนความร่วมมือระหว่างบาริสตาของไทยกับต่างประเทศ เพื่อให้ทราบข้อมูลแนวโน้มความต้องการของผู้บริโภค เพื่อทำให้อุตสาหกรรมผลิตกาแฟตลอดทั้งห่วงโซ่การผลิตทราบความต้องการของตลาดและนำไปพัฒนาปรับปรุงผลิตภัณฑ์ของตนเพื่อสร้างรายได้

*****

สำนักการค้าสินค้า
กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
กันยายน 2563

